

Tiden och måleriet

Anna Nordenskiöld på Ahlbergshallen i Östersund

Det är lätt att placera in Anna Nordenskiölds verk i ett konsthistoriskt sammanhang. På Kulturhuset i Stockholm visade hon 1989 verket *Boken* där hon i collageteknik och med utgångspunkt i ett fotoalbum skapat en liten berättelse som kan ses i samband med den postmoderna rörelsens strävan bort från de stora berättelserna. På 1990-talet försökte hon i likhet med många andra konstnärer frysa tiden, föremål kunde inkapslas och lindas in. Under 2000-talet blev det mer figurativt måleri.

Fast samtidigt har där alltid funnits ett kontemplativt fokus på tiden. I 1990-talets målningar framträdde det förflutna som kodade meddelanden. I 2000-talets måleri fanns där istället noggrant återgivna människor och föremål mot en fond av ett bakomliggande, diffust landskap som fick symbolisera evigheten. Därför är det intressant att Nordenskiöld om sin nya utställning på Ahlbergshallen berättar att hon upplever att vi idag lever i ett transitionstillstånd. Samhället är på väg att förändras till något vi inte vet så mycket om.

När jag ser hennes verk har jag detta i bakhuvudet och kommer även att tänka på Alexander Bards samhällsanalys. Jag vet inte om Nordenskiöld tagit del av denna, men den ger mig nycklar till att tolka hennes verk. Bard talar om kommunikation mellan likvärdiga parter i det nya informationella samhället. Borta är det gamla samhället där media och olika institutioner kunde rikta ett envägsbudskap till allmänheten. Med Facebook, Twitter och andra kanaler suddas gränserna ut mellan producenter och konsumenter av information.

Idag lever vi i ett övergångstillstånd där vi inte har hittat medel att validera informationen. Resultatet blir anarki och det kan även förklara varför en person som förhåller sig fritt till fakta, som Donald Trump, kan bli president. I Bards vision blir de nya makthavarna curatorer som med anpassningsförmåga och social lyhördhet kan förmedla information med hjälp av tvåvägskommunikation. Nordenskiölds verk cirkulerar ofta kring talet två. I sviten *Träder i förbindelse med Ön* avbildas två klippblocksliknande formationer, men när jag ser närmare efter finns här ögon och munnar och formerna kommunicerar med varandra på en mängd vis. Här ser jag en bildmässig motsvarighet till Bards samhällsvision.

En annan svit av målningar kallas *Orientalisk röd* och de är tydligt indelade i röda och vita färgfält. Här finns en balans och vid ett första ögonkast kan det tyckas bero på en indelning av de geometriska figurerna i bärande och buret. Men när jag ser närmare efter är de "burna" objekten äggformade och föga lämpade att stå fria på en plan yta och dessutom svävar många i luften. Istället ser jag målningarna som kodade visioner, äggen kan ses som symboler för det nya som ska komma och under ett övergångsstadium har de gamla balanserna och ordningarna satts ur spel.

Målningarna kommunicerar med varandra, precis som människorna ska göra i det informationella samhället. Helt följdriktigt och tidsenligt har Nordenskiöld själv curerat utställningen.

Text och foto: Torbjörn Aronsson

Volym 2017-10-26